

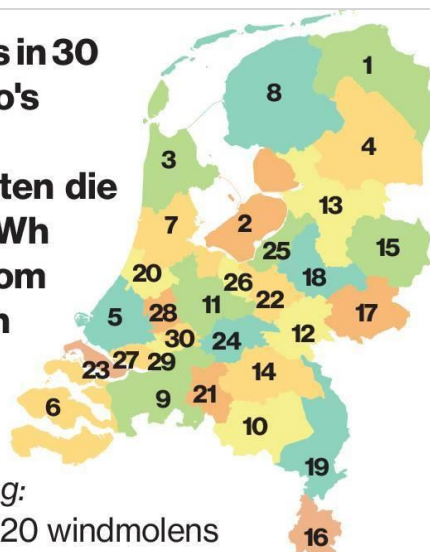
'Er kómen windmolens, dus deel van de inwoners krijgt pijn'

Interview Duurzame energie

Waarom zijn dertig energieregio's ieder voor zichzelf bezig?

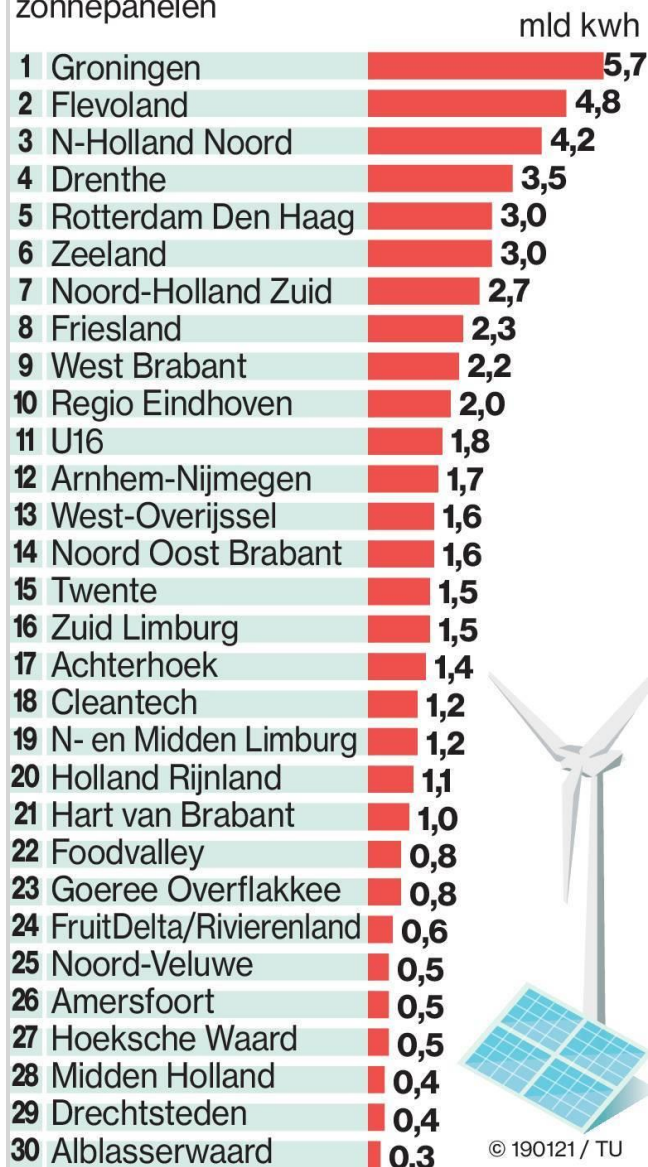
PAOLO LACONI

Nederland is in 30 energieregio's opgedeeld. Samen moeten die 53 miljard kWh groene stroom opwekken in 2030

Ter vergelijking:

1 mld kWh = 120 windmolens
of 2600 voetbalvelden met
zonnepanelen

THIJS UNGER

Vanuit haar kantoor op een steenworp afstand van het Malieveld in Den Haag zag Kristel Lammers vorig jaar hoe boze boeren op tractors de stad platlegden. Ook in haar werk komt ze boze burgers tegen. Inwoners die faliekant tegen de komst van een windmolen zijn of dat zonnepark naast het dorp absoluut niet zien zitten. Als directeur van het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (RES) ondersteunt Lammers de dertig energieregio's bij het maken van hun eigen RES. Daarin wordt afgesproken hoeveel duurzame stroom een regio gaat opwekken en vooral: waar.

„Om ons klimaat ook in de toekomst leefbaar te houden, moeten we nu actie ondernemen. In 2030 moeten we minimaal 35 terawattuur (circa 2100 windmolens en 22.000 hectare zonnepanelen, red.) aan groene stroom opwekken op land. In de verschillende RES'en kijken overheden zoals provincies, gemeenten en waterschappen samen met hun inwoners naar hoe dat in hun eigen omgeving het beste kan en waar. Dat zijn moeilijke keuzes. **Die moet je niet van bovenaf opleggen, maar in dialoog met je inwoners.**”

Er zal niet worden geluisterd naar de burgers als de meerderheid b.v. het probleem wil oplossen met Kernenergie

Critici stellen dat er straks overal en nergens windmolens staan, omdat iedere regio eigen plannen maakt. „We zijn ons landschap voor decennia aan het verpesten”, zei voormalig Rijksadviseur Berno Strootman.

„Ik snap de zorgen en die deel ik ook. Het behoud van landschappelijke kwaliteit is een belangrijke opdracht voor iedere regio. Windmolens worden niet zomaar overal en nergens neergezet, daar gaat een zorgvuldig proces aan vooraf. In iedere regio wordt in gezamenlijkheid bepaald waar ze het beste passen en meeste draagvlak genieten. **Dat ons landschap gaat veranderen, is een feit.**”

Is niet nodig als wij voor Kernenergie kiezen.

Vrijwel overal waar plannen voor windmolens zijn ontstaat verzet.

„We zien in allerlei onderzoeken dat een grote meerderheid van de Nederlanders voor duurzame energie is, maar zodra het dichtbij komt willen mensen niet dat hun leefomgeving verandert. Dat is begrijpelijk en maakt het tegelijkertijd lastig. Daarover moeten we open en eerlijk het gesprek voeren.”

Hoe doe je dat: het gesprek voeren met inwoners die geen windmolen in de achtertuin willen?

„Ik heb niet de illusie dat mensen die tegen zijn na een dialoog plotseling voorstander zijn. **We moeten accepteren dat een deel van de inwoners de pijn voor de kiezen krijgt, want de windmolens en zonneparken zullen ergens moeten komen.** Daarom is een zorgvuldig proces belangrijk, zodat een tegenstander uiteindelijk zegt: 'Ik ben niet blij met die windmolens naast mijn huis, maar ik voel me gehoord, ben netjes behandeld en ik snap waarom het ergens nodig is.'”

Absolute onzin als men voor Kernenergie kiest.

Veel mensen zeggen: zet die windparken op zee, ver uit de kust, heeft niemand er last van.

„Op zee ligt zeker een deel van de oplossing. In 2030 wordt er voor 49 terawattuur opgewekt via windmolens in de Noordzee, dat is meer dan de 35 terawattuur op land. Maar ook op zee is de ruimte beperkt. Er zijn verschillende belangen, zoals die van de scheepvaart en visserij.”

Is de acceptatie van windmolens in ons landschap niet gewoon een kwestie van tijd?

„Zoals bij iedere transitie moet de samenleving langzaam wennen aan verandering, door die fase gaan we de komende jaren. Uiteindelijk denk ik dat we windmolens zullen accepteren. Je ziet het nu al in onderzoeken naar de opvattingen van jongeren. Die staan positief tegenover de energietransitie en hebben meestal minder problemen met een windmolen in de buurt.”

De concept-RES'en zijn klaar, voor 1 juli moeten gemeenteraden en provinciale staten deze definitief vaststellen. En dan?

Alsnog kiezen voor Kernenergie.

„Dan gaat het pas écht beginnen. De ambities moeten vertaald worden naar concrete acties. Hoe concreter de plannen, hoe beter je inwoners erbij kunt betrekken. Dat doen we al, maar de komende tijd zullen we nadrukkelijker in gesprek gaan met burgers.”

Is het klaar als we de klimaatdoelen in 2030 hebben gehaald?

„In 2030 zullen we er nog niet zijn. In het klimaatakkoord is afgesproken dat we in 2050 onze CO₂-uitstoot met 95 procent hebben gereduceerd. Hoeveel we daarvoor moeten doen ná 2030 is nu nog niet bekend, dat moeten we dan opnieuw bekijken.”

Er moet nog veel gebeuren om de klimaatdoelen te halen. Schrikt u 's nachts wel eens wakker of het gaat lukken?

„Ik slaap gelukkig goed, maar dat we een ingewikkelde opdracht hebben is duidelijk. Toch geloof ik dat we zullen slagen. Als we samen de schouders eronder zetten gaat het ons lukken om een schonere wereld door te geven aan onze kinderen.”

Kan ook zonder alle ellende, verspillen van geld en de overige nadelen door Kernenergie toe te passen. Het is moeilijk vechten tegen een religie.

Er is kritiek op de plannen voor honderden nieuwe windmolens en zonneparken. Directeur Kristel Lammers van het Nationaal Programma RES reageert: „Dat ons landschap gaat veranderen is een feit.”

Onzin, kwestie van keuzes.